

ГІЦНАВ

**КОНСОЛИДИРАН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

към 31 декември 2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ:

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА.....	СТР. 3
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР.....	СТР. 9
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ.....	СТР. 14
КОНСОЛИДИРАН БАЛАНС	СТР. 15
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	СТР. 16
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	СТР. 17
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ.....	СТР.18

Наименование на предприятието:
ЕИК:
Адрес на седалище и адрес на управление:
Интернет страница:
Телефони за контакти:
Имейл:

ФИЛКАБ АД
BG115328801
гр. Пловдив, ул. Коматевско шосе 92
<http://www.filkab.com>
+359 32 608 881
office@filkab.com

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Съдържание

1. Представяне на Групата
2. Капитал на Дружеството-майка
3. Структура на Групата (клонова мрежа, дъщерни фирми)
4. Информация за управителните органи на Дружеството-майка
5. Финансово състояние
6. Финансови инструменти и финансов риск
7. Прогнози за бъдещо развитие на Групата
8. Опазване на околната среда и безопасни условия на труд
9. Разкриване на информация съгласно Търговския закон
10. Събития след датата, към която е съставен годишният финансов отчет
11. Отговорности на Ръководството

1. Представяне на Групата

ФИЛКАБ АД (Дружеството-майка) е акционерно дружество, основано 1999 година и вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията. Предметът на дейност на Дружеството-майка и неговите дъщерни дружества (Групата) е търговия с кабели и проводници, електроапарати и средства за автоматизация, електроапаратура средно напрежение, кабелна арматура, осветителни тела и електроинсталационни материали. Групата проектира и произвежда осветителни тела, ел. табла ниско напрежение, комплектни разпределителни уредби 24 kV (КРУ) и бетонови комплектни трансформаторни постове (БКТП).

Дружеството-майка е лидер в страната и региона с основната си дейност – търговия с кабели и проводници, електроапарати и средства за автоматизация, електроапаратура средно напрежение, кабелна арматура, осветителни тела и електроинсталационни материали.

Група ФИЛКАБ предлага инженерингови услуги и извършва комплексно обслужване – проектиране, изработване, доставка, монтаж и пускане в действие на комплектно електрообзавеждане и автоматизация на обекти и съоръжения, изгражда кабелни линии 110kV, улично и индустриално енерго-ефективно осветление и ВЕИ решения.

Клиенти и партньори на групата са дружества, работещи в сферата на електропроизводството, електропреноса и електроразпределението, предприятия от телекомуникационния сектор, фирми, занимаващи се с електромонтажна, строителна и търговска дейност и други. Сред тях с особена значимост се открояват инвеститори и главни изпълнители на големи обекти, български инвеститори от малкия и средния бизнес, държавни фирми и обществени сдружения.

Чрез своите дъщерни дружества (Инженеринг ЕАД, ФИЛКАБ Солар ООД, МАККАБ ДООЕЛ – Македония, FILKAB Solar Enerji A.Ş. – Турция и FILKAB Solar HU Kft – Унгария), както и самостоятелно, ФИЛКАБ продължи и активно развива своята дейност в областта на ВЕИ не само по отношение на доставките на материали и услуги, а и в цялостното изграждане на големи ФЕЦ в ролята на ЕРС-контрактор. До момента компанията е участвала като главен изпълнител и/или подизпълнител в значителен брой проекти за добив на енергия от фотоволтаични генератори на територията на България, Гърция, Румъния, Македония, Кипър, Турция и Унгария.

През отчетната 2019 година, Групата изпълни значителна комплексна доставка на електроматериали за голям PV проект в Беларус (130MWp). Турското ни дружество участва в изграждането на PV проект с мощност 12MWp, а унгарската ни компания достави и монтира трансформаторни и възложни станции СрН за обекти с мощност 9MW.

Към датата на съставяне на отчета са завършени и два големи PV проекта в Кипър, стартирали в началото на 2019-та. В единия проект Филкаб бе главен изпълнител на 7,5 MWp система с тракери, а в другия 5 мегаватов проект взехме участие като подизпълнител.

Според прогнозите на Министерство на финансите, БВП на страната през 2020 година ще достигне ръст от 3.4%. В тази връзка Дружеството трябва да продължи работа по разширяване на номенклатурата и предлагането на продукти и услуги от бързоразвиващите се нови направления – решения Industry 4.0 в автоматизацията и обмена на данни, нови икономични светоиточници, възобновяеми енергийни източници. ФИЛКАБ АД се развива в тази насока чрез участие в проекти като главен изпълнител, подизпълнител или доставчик на електро-частта, трупа ноу-хау, създава контакти и партньорски взаимоотношения с външни дружества и организации и участва в съвместни производства и проекти.

Дружеството не развива научноизследователска и развойна дейност.

2. Капитал на Дружеството-майка

Регистрираният основен капитал на Дружеството-майка към 31 декември 2019 година е в размер на 20 000 хил. лв. и се разделя на 2 000 000 обикновени акции с номинална стойност 10 лева, всяка. Акционери са девет физически лица. Към 31 декември 2019 година размерът на нетните активи на Групата е 41 138 хил. лв. (2018: 40 766 хил. лв.).

3. Структура на Групата (клонова мрежа, дъщерни фирми)

Дружеството-майка разполага със собствена клонова мрежа в цялата страна. Централният офис и основен склад са в град Пловдив. В градовете Бургас, Варна, София, Сливен и Русе Дружеството-майка разполага с търговски бази, състоящи се от шоуруми и големи складови площи, а в градовете Велико Търново и Пловдив, управлява магазини.

Дружеството-майка има дялово участие в следните дружества:

№ по ред	Наименование на предприятието, където е инвестирано по последна съдебна регистрация	Брой акции/дялове	Преносна стойност на инвестицията в хил. лв.	% на участието в капитала
1	ИНЖЕНЕРИНГ ЕАД, Пловдив	10 000	139	100.00%
2	ФИЛКАБ СОЛАР ООД, Пловдив	3 500	35	70.00%
3	МАК КАБ ДОО, Македония	600 000	1 168	100.00%
4	ФИЛКАБ ДИСТРИБУЦИЯ СРЛ, Румъния	88 000	1 222	71.4%
5	ФИЛКАБ СОЛАР ЕНЕРДЖИ АС, Турция	100 000	71	100.00%
6	ФИЛКАБ МИГ ДОО, Сърбия	5 000	50	51.00%
7	ГЕСПРО ГРИЙН ЕНЕРДЖИ СРЛ, Румъния	4 500	19	100.00%
8	СОЛАР РЕМУС СРЛ, Румъния	4 498	19	99.8%
9	ФИЛКАБ СОЛАР КФТ, УНГАРИЯ	585	38	75%
10	ДРУГИ	-	7	4.00%-5.00%
Общо:			2 768	

4. Информация за органите на управление на Дружеството-майка

Органите на управление на Дружеството-майка са Общото събрание на акционерите и Съвета на директорите (СД). Дружеството-майка се управлява от един изпълнителен директор.

Към 31 декември 2019 година, СД на Дружеството-майка се състои от осем члена, както следва:

1. Румен Христов Цанков, председател на СД;
2. Атанас Иванов Танчев, член на СД - Изпълнителен директор
3. Лъчезар Манолов Манолов, член на СД;
4. Здравко Петков Пейчев, зам. председател на СД;
5. Огнян Томов Зарев, член на СД;
6. Александър Викторов Приходков, член на СД;
7. Илия Андреев Андреев, член на СД;
8. Стефания Маргаритова Георгиева, член на СД;

Оперативно ръководство на Дружеството-майка се осъществява от:

1. Изпълнителен директор;
2. Директори на дирекции;
3. Ръководители направления;
4. Аналитични специалисти и администрация.

Дейността на Дружеството-майка е разделена в следните три направления:

1. Търговска дейност - структуроопределяща за компанията като заема 77% от общия обем.
2. Производствена и проектна дейност - обхваща 23% от общия обем.
3. Общофункционални дейности

5. Финансово състояние на Групата

	31 декември 2019	31 декември 2018	Изменение
Приходи от продажби	90 462	84 824	6.6 %
Нетна печалба/(загуба) от дейността	387	53	630.2 %
Сума на активите	88 003	88 074	-0.1 %
Сума на пасивите	46 865	47 308	-0.9 %
Собствен капитал	41 138	40 766	0.9 %
Текущи активи	58 438	57 137	2.3 %
Текущи пасиви	39 692	44 721	-11.2 %
Обща ликвидност	1.47	1.28	14.8 %
Бърза ликвидност	0.62	0.54	14.8 %
Използване на капитала	47.00%	46.00%	2.2 %
Капитализация на активите	0.44%	0.06%	632.6 %
Рентабилност на собствения капитал	0.94%	0.13%	625.5 %
Коефициент на финансова автономност	0.47	0.46	2.2 %
Коефициент на финансова задлъжнялост	2.14	2.16	-0.9 %
Обрачаемост на активите	1.03	0.96	7.3 %
Нетен оборотен капитал	18 746	12 416	51.0 %
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0.004	0.001	586.4 %

6. Финансови инструменти и финансов риск

В своята дейност Групата е изложена на множество финансови рискове – пазарен риск (включително валутен риск, лихвен риск и ценови риск); кредитен риск и риска на ликвидността. Групата не използва деривативни финансови инструменти за управление на финансовия риск.

Пазарен риск

Валутен риск

Групата извършва трансакции в чуждестранна валута, деноминирани предимно в евро. Тъй като курсът на еврото е фиксиран към лева, Групата не е изложена на валутен риск за тази валута. Предвид малките обеми на трансакции в други чуждестранни валути, рискът е минимален.

Лихвен риск

Тъй като Групата няма значими лихвоносни активи, приходите на Групата и оперативните парични потоци са независими от промените в пазарните нива на лихвите. Финансовите инструменти, които потенциално излагат Групата на лихвен риск, са предимно банковите заеми и договорите за финансов лизинг. Тъй като при използваните заеми договореният лихвен процент е с фиксирана надбавка над EURIBOR или SOFIBOR, Групата потенциално е изложена на риск на паричния поток.

Ценови риск

Групата не е изложена на ценови риск, тъй като не притежава активи, чиито цени са обвързани с цените на международните пазари.

Кредитен риск

Финансовите активи, които потенциално излагат Групата на кредитен риск, са предимно вземанията по продажби. Групата има значителна концентрация на кредитен риск в определени клиенти. Основно Групата е изложена на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на Групата в тази област е насочена към осъществяване на продажби на стоки на разсрочено плащане на клиенти с подходяща кредитна репутация, базирана на оценка на кредитната история и платежоспособността на клиента, очакван обем на продажбите към клиента, репутация на клиента, референция от контрагенти на клиента и други подобни. За клиентите на разсрочено плащане са въведени кредитни лимити, в рамките на които те имат право да закупуват стоки на разсрочено заплащане. Кредитните лимити се следят текущо от търговската дирекция на Групата.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата може да срещне затруднения при погасяване на своите финансови задължения. С цел управление на този риск ръководството поддържа оптимално ниво бързо ликвидни активи (парични средства и вземания), както и възможност за усвояване, при необходимост, на кредитна линия.

7. Прогнози за бъдещото развитие на Групата

Запазването и развитието на пазарните позиции на Групата може да се реализира като целенасочено се работи в следните направления:

1. Откриване на нови потенциални клиенти в страната и чужбина. Създаване на нови лоялни клиенти, наред със запазването и подкрепата на досегашните клиенти.

2. Увеличаване на реализацията през големи строителни и инженерингови фирми и организации. Сътрудничество и съвместно участие при изпълнението на инфраструктурни и енергийни проекти (пречиствателни станции, енергийни проекти, нови възобновяеми енергийни източници, обществена инфраструктура и други).
3. Поддържане на последователна политика с лоялните на Групата търговски фирми, позиционирани във важни региони, предприемане на действия за подпомагане.
4. Проучване, осъществяване на първоначален контакт и стартиране на регулярни доставки с инвеститорите и изпълнителите по обекти, финансирани по Оперативните програми на Европейските структурни фондове.
5. Утвърждаване на нова организационна структура и повишаване ефективността на фирмените процеси чрез използване в пълна степен на възможностите на ERP системата с цел постигане на по-голямо конкурентно предимство в бранша.
6. Постоянна работа по откриване и внедряване в търговската и проектната дейности на нови продукти, услуги и решения в областта на енергетиката, характеризиращи се с висока норма на печалба и изпреварващи конкурентите на пазара.
7. Разширяване на регионалното присъствие на Групата.

8. Опазване на околната среда и безопасни условия на труд

В Групата е внедрената интегрирана система за управление на качеството, околната среда и здравословни и безопасни условия на труд, за което българските дружества от групата притежават сертификати ISO 9001:2015; ISO 14001:2015 и BS OHSAS 18001:2007, издадени от Бюро Веритас Сертификейшън.

9. Разкриване на информация съгласно Търговския закон

През 2019 година Филкаб АД няма сключени договори по чл. 240б от ТЗ.

Към 31 декември 2019 година членовете на Съвета на директорите притежават следния брой акции на дружеството:

- Лъчезар Манолов Манолов – 382 876 бр.
- Румен Христов Цанков – 352 638 бр.
- Стефания Маргаритова Георгиева – 204 210 бр.

Към 31 декември 2019 година участието на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е следното:

- Румен Христов Цанков – „Филком 4“ ЕООД - участие в капитала повече от 25% и управител
- Лъчезар Манолов Манолов – „Нилекс – 2“ ООД - участие в капитала повече от 25% и управител
- Атанас Иванов Танчев – „Електро Инс“ ООД - участие в капитала повече от 25% и управител, „Инженеринг“ ЕАД – председател на съвета на директорите
- Огнян Томов Зарев – „Полизар“ ЕООД - участие в капитала повече от 25% и управител, „Инженеринг“ ЕАД – член на съвета на директорите, управител „Филкаб Солар“ КФТ – Унгария, управител „Филкаб Солар Енерджи“ АС – Турция,
- Стефания Маргаритова Георгиева – „Електро Инс“ ООД - участие в капитала повече от 25% и управител

10. Събития след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

Проявилата се в края на 2019 година епидемия от корона вирус ("COVID-19") се разпространи из целия свят. Правителствата на всички държави в света въведоха мерки за ограничаване разпространението на епидемията, включващи ограничаване на придвижването на лица и транспортни средства, забрана на публични прояви, временно преустановяване на работа на предприятия в отделни сектори на икономиката и други. В допълнение, по решение на ръководството, предприятия от различни индустрии въвеждат намалено работно време, осигуряват работа от разстояние или преустановяват работа за определен срок.

Прогнозите на Международния паричен фонд за 2020 година са за намаление на ръста на световната икономика от няколко пункта спрямо нивата от 2019 година. През 2021 година се очаква възстановяването от рецесията да приключи и да се достигнат нивата от 2019 година, като за постигане на това, всички страни следва да дадат приоритет на строга политика за ограничаване разпространението на епидемията и силна здравна система.

В България първите положителни проби бяха потвърдени на 8 март 2020 година.

Във връзка с разрастващата се пандемия от COVID-19 на 13 март 2020 година Народното събрание обяви извънредно положение върху цялата територия на Република България, считано от 13 март 2020 година до 13 април 2020 година. От същата дата в сила е и приетият от Народното събрание Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 23 март 2020 година. Със закона са приети важни социално-икономически мерки и съпътстващи законодателни промени, които да смекчат ефектите и подпомогнат бъдещо възстановяване на българската икономика. По-късно поради увеличени брой на заразените и след извънредно заседание на МС мерките бяха удължени до 13 май 2020 година. Министър-председателят и членовете на Министерския съвет проведоха чрез видеоконферентна връзка извънредно правителствено заседание. Прието беше Решение за обявяване на извънредна епидемична обстановка, считано от 14 май 2020 до 14 юни 2020 година, в последствие удължено до 30 юни 2020 година.

Към датата на одобрение на настоящия финансов отчет Групата продължава дейността си, като е предприело и спазва всички предписани от законодателството мерки във връзка с епидемията от COVID-19. Нарушаването на обичайната икономическа дейност в Република България в резултат на COVID-19 обаче може да повлияе неблагоприятно върху строителния и енергийния сектор, с които са свързани част от търговските операции на Групата. Към момента няма оттеглени заявки от клиенти, както и не се забелязват значителни отклонения в търговската дейност, спрямо предходни периоди. Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап за Ръководството на Групата е практически невъзможно да направи надеждна преценка и измерване на потенциалния ефект от пандемията.

11. Отговорности на ръководството

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвяне на финансовия отчет към 31 декември 2019 година, е спазен принципът на предпазливост при оценка на активите, пасивите, приходите и разходите. Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемане на необходимите мерки за избягване на нередности.

Атанас Танчев
Изпълнителен директор
20 юни 2020 година
гр. Пловдив

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМІЯ ОДИТОР

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До Акционерите на Филкаб АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Филкаб АД и неговите дъщерни дружества („Групата“), съдържащ консолидиран счетоводен баланс към 31 декември 2019 година, както и консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2019 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит.

Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата;

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Закона за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Анда Консултинг ООД

Димитър Базлянков
Регистриран одитор
Управител

20 юни 2020 година
гр. София

**КОНСОЛИДИРАН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ
31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА**

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Прил. №	31 декември 2019	31 декември 2018
Приходи			
Приходи от продажби	5	90 462	84 824
Други приходи от дейността	6	479	442
Общо приходи от оперативна дейност		90 941	85 266
Финансови приходи	13	19	155
Общо приходи		90 960	85 421
Разходи			
Изменение на запасите от продукция и незавършено производство		318	937
Разходи за материали	7	(10 999)	(10 990)
Разходи за външни услуги	8	(5 010)	(4 508)
Разходи за персонала	9	(7 628)	(7 003)
Разходи за амортизация	10	(1 759)	(1 960)
Отчетна стойност на продадените стоки	11	(62 647)	(59 992)
Други разходи	12	(1 715)	(888)
Общо разходи за оперативна дейност		(89 440)	(84 404)
Финансови разходи	13	(1 004)	(855)
Общо разходи	13	(90 444)	(85 259)
Счетоводна печалба		516	162
Разход за данък	14	(129)	(109)
Печалба за периода		387	53
Печалба за периода, принадлежаща на:			
Акционерите на Дружеството-майка		445	30
Малцинственото участие		(58)	23
		387	53

Одобрен за издаване на 20 юни 2020 година.

Атанас Иванов Танчев
Изпълнителен директор

Силвия Василева Костова
Съставител

Димитър Базлянков
Регистриран одитор
Управител
Анда Консултинг ООД
20 юни 2020 година, гр. София

(Пояснителните приложения от 18 до 53 страница са неразделна част от този финансов отчет)

КОНСОЛИДИРАН БАЛАНС

за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Прил. №	31 декември 2019	31 декември 2018
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Дълготрайни материални активи	15	29 246	30 557
Дълготрайни нематериални активи	16	247	307
Инвестиции в дружества	17	7	7
Отсрочени данъчни активи	14	65	66
		29 565	30 937
Текущи активи			
Материални запаси, нетно	19	33 579	32 466
Търговски и други вземания	20	22 743	23 085
Зелени сертификати	27	293	301
Парични средства	21	1 805	1 273
Възстановими данъци върху печалбата	22	18	12
		58 438	57 137
СУМА НА АКТИВА		88 003	88 074
ПАСИВ			
Собствен капитал			
Основен капитал	28	20 000	20 000
Резерви	29	8 547	8 556
Натрупана печалба		11 766	11 749
Печалба за периода		445	30
		40 758	40 335
Малцинствено участие	30	380	431
Общо капитал		41 138	40 766
Нетекущи пасиви			
Търговски и други задължения	23	345	422
Банкови заеми	24	6 294	1 608
Задължения по финансов лизинг	25	235	266
Задължения при пенсиониране	26	299	291
		7 173	2 587
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	23	18 534	18 079
Банкови заеми	24	20 578	26 080
Задължения по финансов лизинг	25	252	254
Задължения за данъци върху печалбата	22	35	7
Приходи за бъдещи периоди	27	293	301
		39 692	44 721
СУМА НА ПАСИВА		88 003	88 074

Одобрен за издаване на 20 юни 2020 година.

Атанас Иванов Танчев
Изпълнителен директор

Димитър Базлянков
Регистриран одитор-Управител
Анда Консултинг ООД
20 юни 2020 година, гр. София

Силвия Василева Костова
Съставител

(Пояснителните приложения от 18 до 53 страница са неразделна част от този финансов отчет)

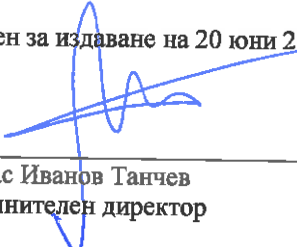
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

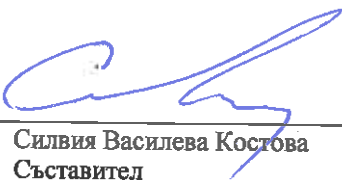
за годината, приключваща на 31 декември 2019

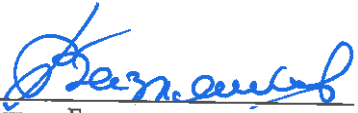
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Отнасящи се към притежателите на собствен капитал на предприятието майка				Неконтро- лиращо участие	Общо собствен капитал
	Основен капитал	Резерви	Натрупана печалба	Общо		
Салдо на 1 януари 2018 година	20 000	8 760	12 589	41 349	392	41 741
Промени в собствения капитал за 2018 година						
Печалба за периода	-	-	30	30	23	53
Валутни преизчисления	-	(244)	-	(244)	23	(221)
Заделени резерви	-	40	(40)	-	-	-
Изплатени дивиденди	-	-	(800)	(800)	(7)	(807)
Салдо на 31 декември 2018 година	20 000	8 556	11 779	40 335	431	40 766
Промени в собствения капитал за 2019 година						
Печалба за периода	-	-	445	445	(58)	387
Валутни преизчисления	-	(22)	-	(22)	16	(6)
Заделени резерви	-	13	(13)	-	-	-
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	(9)	(9)
Салдо на 31 декември 2019 година	20 000	8 547	12 211	40 758	380	41 138

Одобрен за издаване на 20 юни 2020 година.

Атанас Иванов Танчев
Изпълнителен директор

Силвия Василева Костова
Съставител

Димитър Базлянков
Регистриран одитор
Управител
Анда Консултинг ООД
20 юни 2020 година, гр. София

(Пояснителните приложения от 18 до 53 страница са неразделна част от този финансов отчет)

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	31 декември 2019	31 декември 2018
А. Парични потоци от оперативна дейност (приложение 31)	2 749	553
Платени данъци от печалбата	(94)	(218)
Нетни парични потоци получени от оперативна дейност:	2 655	335
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупка на дълготрайни материални активи	(276)	(745)
Покупка на дълготрайни нематериални активи	(18)	(225)
Постъпления от продажби на дълготрайни материални активи	91	2
Нетни парични потоци, използвани за инвестиционна дейност:	(203)	(968)
В. Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления от заеми	1 618	3 643
Плащания по заеми	(2 434)	(1 019)
Плащания за финансов лизинг	(243)	(244)
Платени лихви, нетно	(723)	(607)
Платени такси, комисиони и други	(138)	(157)
Платени дивиденди	-	(760)
Нетни парични потоци, (използвани за)/получени от финансова дейност:	(1 920)	856
Нетно увеличение на паричните средства през периода	532	223
Разлики от валутни преизчисления	-	-
Парични средства в началото на периода	1 273	1 050
Парични средства в края на периода (приложение 21)	1 805	1 273

Одобрен за издаване на 20 юни 2020 година.

Атанас Иванов Танчев
Изпълнителен директор

Силвия Василева Костова
Съставител

Димитър Базлянков
Регистриран одитор
Управител
Анда Консултинг ООД
20 юни 2020 година, гр. София

(Пояснителните приложения от 18 до 53 страница са неразделна част от този финансов отчет)

**ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ
КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА
НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019**

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Правно състояние

ФИЛКАБ АД (Дружеството-майка) е акционерно дружество регистрирано и установено в България, ЕИК 115328801. Адресът на регистрация на Дружеството-майка е: град Пловдив 4004, ул. "Коматевско шосе" № 92. Към 31 декември 2019 година акционери в Дружеството-майка са девет физически лица.

Основната дейност на Дружеството-майка и дъщерните дружества (Групата) е търговия с кабели и проводници, електроапарати и средства за автоматизация, електроапаратура средно напрежение, кабелна арматура, осветителни тела и електроинсталационни материали. Групата проектира и произвежда осветителни тела, ел. табла ниско напрежение, комплектни разпределителни уредби 24 kV (КРУ) и бетонови комплектни трансформаторни постове (БКТП). Групата продължава активно да развива своята дейност в областта на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) не само относно доставките на материали, а и в цялостното изграждане на фотоволтаични електроцентрали, включително и собствени разработки на конструкции, инверторни станции и други.

Този финансов отчет е одобрен за издаване от ръководството на Групата на 20 юни 2020 година.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и счетоводни принципи

2.1. Общи положения

Групата води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство. От началото на 2005 година в България са в сила Национални стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, приети с Постановление № 46 от 21 март 2005 година на Министерския съвет, изменени и допълнени през октомври 2007 година. С Постановление № 394 от 30 декември 2015 година са приети промени в наименованието на стандартите като думите „стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия” са заменени със „счетоводни стандарти”. С постановлението са въведени разпоредбите на Директива 2013/34/ЕС от 26 юни 2013 година на Европейския парламент и на Съвета относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета. Националните счетоводни стандарти (НСС) са в сила от 1 януари 2016 година. Последващо НСС са изменени и допълвани с постановления на Министерския съвет, публикувани в Държавен вестник броеве № 3 от 2016 година и № 15 от 2019 година.

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с НСС, действащи към датата на баланса.

Някои наименования, както и поредността на представяне на статиите в счетоводния баланс и отчета за приходите и разходите са променени с цел по-добро представяне на дейността на Групата и резултатите от нея.

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет, изготвянето на който се изисква съгласно българското счетоводно законодателство и *Счетоводен Стандарт № 27 Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия* (СС 27).

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен с общо предназначение и осигурява информация за финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Групата за годината, приключваща на 31 декември 2019.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена.

2.2. Дъщерни дружества и консолидация

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет, изготвянето на който се изисква според българското счетоводно законодателство. Дружеството-майка притежава контрол върху други предприятия, поради което съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание СС 27, следва да изготвя консолидирани финансови отчети.

Дъщерно предприятие е дружество, контролирано от друго дружество. Предполага се, че е налице контрол, когато инвеститорът има правото да се управлява дейността на предприятието с оглед извличането на икономически изгоди. Контролът може да бъде (i) пряк, осъществяван чрез притежание на повече от половината акции (дялове) с право на глас от собствения капитал на друго предприятие и (ii) косвен, осъществяван чрез притежание на повече от половината акции/дялове с право на глас на друго предприятие, осъществяван съвместно или чрез дъщерни предприятия и/или съгласно договорни, и/или фактически отношения за осъществяване на контрол.

При отчитане на придобиването на дъщерни дружества се прилага методът на покупко-продажбата. Разграничимите активи и пасиви на съответните дъщерни дружества при тяхното придобиване се оценяват по техните справедливи стойности към датата на придобиването. Разликата между първоначалната стойност на придобиването (себестойността на инвестицията в дъщерното предприятие) и дела на предприятието майка в справедливата стойност на нетните активи (разграничимите активи, намалени с разграничимите пасиви) на дъщерното предприятие към датата на придобиването се отчита като положителна или отрицателна репутация (виж и приложение 2.3).

При определяне на справедливите стойности на придобитите разграничими активи и пасиви се прилагат оценките съгласно изискванията на СС № 22 - *Отчитане на бизнескомбинации*.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2.2. Дъщерни дружества и консолидация (продължение)

Към 31 декември 2019 и 2018 година Групата включва следните дъщерни дружества, чиито финансови отчети са консолидирани:

Наименование на предприятието	Дейност	Дял в капитала	Дял в капитала
		към 31 декември 2019 %	към 31 декември 2018 %
Инженеринг ЕАД	Монтаж	100.00%	100.00%
Филкаб Солар ООД	Проектиране и строителство на ел. съоръжения	70.00%	70.00%
Мак Каб ДОО, Македония	Търговия	100.00%	100.00%
Филкаб Дистрибуции СРЛ, Румъния	Търговия	71.43%	71.43%
Филкаб Солар Енерджи АС, Турция	Проектиране и строителство на ел. съоръжения	100.00%	100.00%
Филкаб Миг ДОО, Сърбия	Търговия	51.00%	51.00%
Геспро Грийн Енерджи СРЛ, Румъния	Експлоатация на фотоволтаичен парк	100.00%	100.00%
Солар Ремус СРЛ, Румъния	Експлоатация на фотоволтаичен парк	99.80%	99.80%
Филкаб Солар КФТ, Унгария	Монтаж	75.00%	-

През 2018 година е регистрирано ново дъщерно дружество - Филкаб Солар КФТ, Унгария.

Чуждестранните дъщерни дружества в Групата изготвят и представят финансовите си отчети в съответствие с техните национални счетоводни стандарти. В случай на идентифицирани различия между отчитането на сделките в съответствие с изискванията на НСС и приложимите национални стандарти, са извършени съответните консолидационни корекции и рекласификации за уеднаквяване на счетоводните политики.

Отчетите на дъщерните дружества в чужбина са преизчислени към валутата на представяне на Дружеството-майка съгласно изискванията на *СС № 21 - Ефекти от промени във валутните курсове* (виж също приложение 2.4). За нуждите на консолидацията, финансовите отчети на дъщерните дружества и индивидуалният финансов отчет на Дружеството-майка са обединени ред по ред за активите, пасивите, собствения капитал, приходите и разходите.

За целите на консолидацията са елиминирани всички вътрешно - групови разчети към 31 декември 2019 и 2018 година, сделките, осъществени в рамките на Групата, както и вътрешно – груповите печалби и загуби, включително и нереализираните такива. Елиминиран делът от собствения капитал на дъщерните дружества, притежавани от Дружеството-майка, с отчетната стойност на инвестицията в съответното дружество.

2.2. Дъщерни дружества и консолидация (продължение)

Резултатите от дейността на дъщерните дружества, придобити или напуснали през съответния период, се включват в консолидирания отчет за приходите и разходите от датата на придобиването и до датата на изгубване на контрола.

Малцинствените участия, представени в консолидирания финансов отчет са определени в съответствие със *СС № 22 - Отчитане на бизнескомбинации* и представляват онази част от нетните активи на дъщерните предприятия, свързана с участия, които не са притежание пряко или косвено чрез други дъщерни дружества на Дружеството-майка. Малцинственото участие към датата на бизнескомбинацията се изчислява като дял от справедливите стойности на придобитите разграничими активи и пасиви.

Печалбата или загубата се отнася към собствениците на Дружеството-майка и към малцинствените участия.

2.3. Репутация

Положителната търговска репутация представлява превишението на цената на придобиване над дела на Групата в справедливите стойности на разграничимите активи и пасиви на придобитото дружество към датата на придобиването и се отчита в актива на баланса като положителна величина. Положителна репутация не се отчита и съответно се коригират сумите на разграничимите активи и пасиви, когато е получена в резултат на: (i) подценяване на разграничимите активи; (ii) надценяване на разграничимите пасиви или (iii) пропускане на разграничими активи.

Положителната репутация се амортизира на систематична база по време на полезния ѝ живот. Амортизацията за всеки период се признава за разход.

Отрицателната търговска репутация представлява превишението на дела на Групата в справедливите стойности на разграничимите активи и пасиви на придобитото дружество над цената на придобиване към датата на придобиването и се отчита в актива на баланса като отрицателна величина.

Отрицателната репутация, определена като достатъчно надеждни бъдещи разграничими загуби и разходи, които не представляват разграничими пасиви към датата на придобиването, се отчита като приход в отчета за приходите и разходите в периода, в който се отчитат очакваните загуби и разходи.

Когато отрицателната репутация не може да бъде определена като разграничими очаквани бъдещи загуби и разходи, установени надеждно към датата на придобиване, тя се отчита като приход в отчета за приходите и разходите, както следва: (i) сумата, надхвърляща справедливите стойности на разграничимите непарични активи, се признава веднага за приход в придобиващото предприятие; (ii) сумата, която не надхвърля справедливите стойности на разграничимите непарични активи, се признава систематично за приход в придобиващото предприятие по линейния способ за срок, определен въз основа на оставащия осреднен полезен срок на годност на разграничимите придобити амортизируеми активи; когато липсват разграничими придобити амортизируеми активи, срокът се определя от придобиващото предприятие в рамките на 5 - 10 години, с изключение на случаите, когато срокът на контрол върху дейността на придобитото предприятие (независимо от причините) е по-малък от 5 години.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2.4. Валута на представяне и чуждестранна валута

Валута на представяне на финансовите отчети

Групата съставя консолидирания си финансов отчет в националната валута на Република България – български лев.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в хиляди лева.

Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централният курс на съответната централна банка към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в отчета за печалбите и загубите за съответния период.

Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2019 и 2018 години са оценени в настоящия консолидиран финансов отчет по заключителния курс на БНБ. От 1999 година българският лев е фиксиран към Еурото по курс 1.95583 BGN/EUR. Заключителният курс на българския лев към румънската лея (нова), македонския денар и сръбския динар (изчислени на база заключителния курс на Македонската и Сръбската народни банки към еурото), унгарският форинт и турската лира (нова) за периодите, за които е съставен настоящият консолидиран финансов отчет са, както следва:

Валута	31 декември 2019	31 декември 2018
Румънска лея	1 RON = 0.4089 BGN	1 RON = 0.4194 BGN
Македонски денар	1 MKD = 0.0318 BGN	1 MKD = 0.0318 BGN
Сръбски динар	1 RSD = 0.0170 BGN	1 RSD = 0.0166 BGN
Унгарски форинт	1 HUF = 0.0059 BGN	1 HUF = 0.0061 BGN
Турска лира	1 TRY = 0.2926 BGN	1 TRY = 0.3228 BGN

Преизчисляване на чуждестранна дейност

Активите и пасивите на чуждестранната дейност, включително положителната репутация и корекциите до справедлива стойност, възникващи при придобиването, се преизчисляват в лева по валутния курс, валиден към датата на финансовия отчет. Приходите и разходите на чуждестранната дейност се преизчисляват в лева към датата на сделката. Съгласно *СС № 21 Ефекти от промените в обменните курсове* за 2019 и 2018 година е използван средногодишен курс за преизчисление резултатите на чуждестранната дейност.

Курсовите разлики, които възникват в резултат на преизчислението, се признават като отделен компонент в капитала като резерви от валутни преизчисления, където се отчитат до освобождаване от чуждестранната дейност.

За целите на изготвянето на консолидирания финансов отчет курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същество представлява част от нетната инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност, се признават първоначално като отделен компонент в капитала и се отчитат като печалба или загуба след освобождаване от нетната инвестиция.

2.5. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на НСС изисква от ръководството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на финансовия отчет, с цел определяне стойността на някои активи, пасиви, приходи и разходи. Те се извършват въз основа на най-добрата преценка на ръководството, базирана на историческия опит и анализ на всички фактори, оказващи влияние при дадените обстоятелства към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия консолидиран финансов отчет (виж и приложение 4).

3. Дефиниция и оценка на елементите на елементите на финансовия отчет

3.1. Дълготрайни активи

Дълготрайните материални активи представляват установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от Групата, които:

- имат натурално-веществена форма;
- се използват за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели;
- се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период;
- надвишават определения от Групата стойностен праг на същественост от 700 лв.

Дълготрайните материални активи са оценени по цена на придобиване, включваща покупната цена и всички разходи до въвеждането им в експлоатация и са намалени с начислената амортизация и евентуална загуба от обезценка (виж също приложение 3.2).

Нематериалните активи са разграничими нефинансови ресурси без физическа субстанция. Нематериалните активи се признават първоначално по цена на придобиване. След първоначалното им признаване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуална загуба от обезценка.

Последващо извършвани разходи се капитализират само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за който са извършени. Всички останали последващи разходи се отчитат като текущи в отчета за приходите и разходите.

Групата начислява амортизация на дълготрайните активи, съобразно полезния живот на отделните активи, определен от ръководството на Групата за всеки клас активи. Групата е утвърдила амортизационен план за всеки материален актив въз основа на определени за него амортизационни норми, съобразно действащото българско законодателство.

Групата е възприела линеен метод за амортизация на дълготрайните си активи.

Полезният живот на активите се определя в зависимост от очакваната полезност на активите за Групата и е въпрос на преценка, основаваща се на опита с подобни активи. Определеният полезен живот на дълготрайните активи в години е, както следва:

Полезен живот	2019	2018
Административни и търговски сгради	25 години	25 години
Машины и съоръжения	4-8 години	4-8 години
Компютри и софтуер	2 години	2 години
Транспортни средства	4- 10 години	4- 10 години
Офис оборудване	7 години	7 години
Нематериални активи	2-7 години	2-7 години

3.1. Дълготрайни активи (продължение)

Начисляването на амортизацията започва от началото на месеца, следващ месеца, в който активът е наличен за употреба и се прекратява в края на месеца на отписването му.

Прилаганият метод за амортизация и полезният живот на активите се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година и се правят промени в тях, за да се отразят бъдещата употреба на актива и очакваният модел за използване на бъдещите икономически ползи, възплътени в актива. Евентуалните промени в метода на амортизация и полезния живот на активите се отчитат като промяна в приблизителните счетоводни преценки в съответствие с *СС 8 Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика*.

Земя, активи в процес на изграждане, напълно амортизирани активи и консервирани дълготрайни активи, които временно са извадени от употреба, не се амортизират.

3.2. Обезценка на дълготрайни активи

Към датата на изготвяне на финансовия отчет ръководството на Групата прави преценка дали съществуват индикации за обезценка на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи. В случай, че се установи, че такива индикации съществуват, се изготвя приблизителна оценка на възстановимата стойност на съответния актив. Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на отделния актив, Групата определя възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Възстановимата стойност е по-високата сума от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив и стойността му в употреба. Когато възстановимата стойност на даден актив (или на единица, генерираща парични потоци) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до размера на възстановимата стойност. Загубата от обезценка се признава веднага в печалбите и загубите.

Загубата от обезценка се признава веднага в печалбите и загубите. След извършване на обезценката амортизационната сума на актива се коригира за бъдещи периоди, така че да може да се разпредели новата балансова стойност на актива, съгласно определената база за остатъка от полезния му икономически живот, след приспадане на остатъчната стойност, ако такава съществува.

При възстановяване на загуба от обезценка, преносната стойност на актива (или на единицата, генерираща парични потоци) се увеличава до променената му възстановима стойност. Това увеличение не може да доведе до преносна стойност по-голяма от преносната стойност, която би била определена при положение, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за дадения актив. Възстановяването на загуба от обезценка се признава веднага в печалбите и загубите.

3.3. Материални запаси

Материалните запаси са активи, държани за продажба в обичайната дейност на Групата, в процес на обработка с цел такава продажба или под формата на материали за влягане в производствения процес или използвани за извършването на услуги.

Материалните запаси са представени по по-ниската от цената на придобиване и нетната им реализуема стойност. Цената на придобиване включва покупната цена, стойността на обработката и други разходи, необходими за привеждане на запасите в тяхното настоящо местоположение и състояние - транспортни, митнически и други подобни разходи. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с очакваните разходи, необходими за завършване на продукцията и за осъществяване на продажбата.

3.3. Материални запаси (продължение)

Разходите за преработка на материалните запаси включват разходи, директно свързани с произвежданите продукти. Освен това те включват и систематично разпределени постоянни и променливи общопроизводствени разходи, които възникват в процеса на производство. Тези разходи за преработка, които не са разграничими за всеки продукт се разпределят между продуктите на рационална и постоянна основа.

При потреблението, стойността на материалните запаси се определя въз основа на прилагане на метода средна претеглена цена.

3.4. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно, както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансовите активи и пасиви се признават в баланса, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента.

Финансовите активи/пасиви се класифицират в зависимост от целта на придобиване/ целта при поемането им, а когато са част от портфейл, се класифицират в зависимост от целта, която Групата си е поставила за постигане с портфейла.

Групата класифицира през текущия и предходния отчетен период финансовите активи и пасиви в следните категории: заеми и вземания, предоставени от предприятието (предоставени заеми и търговски и други вземания) и заеми и задължения, възникнали първоначално в предприятието (лихвени заеми, търговски и други задължения и задължения по лизингови договори). Класифицирането зависи и от срочността, с която е сключен съответният договор.

При първоначалното им признаване финансовите активи и пасиви се оценяват по справедливата стойност на даденото или полученото за него вложение и разходите по извършване на сделка с финансови инструменти.

Методът на последваща оценка на финансовите активи и пасиви е оповестена в приложенията за отделните финансови инструменти по-долу.

Групата отписва изцяло или частично финансовите си инструменти (включително произтичащите от обезпечения) единствено когато договорените права или задължения по тях бъдат погасени. Погасяване (изцяло или частично) на договорени права или задължения, произтичащи от финансов инструмент, е налице при:

- реализиране на правата или уреждане на задълженията;
- отказ от правата или отменяне на задълженията;
- изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

Методът на ефективния лихвен процент е метод, при който се изчислява амортизираната стойност на финансов актив или пасив (или група финансови активи/пасиви) и се разпределя разходът или приходът от лихви в съответния отчетен период. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент, или когато е подходящо за по-къс период, до преносната стойност на финансовия актив или пасив.

3.4. Финансови инструменти (продължение)

3.4.1. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими срокове за уреждане, които не се котират на активен пазар. Те възникват, когато Групата предостави паричен ресурс, стоки или услуги, без да има намерение да търгува възникналото вземане. Тези вземания са представени по тяхната амортизирана стойност, изчислена на база метода на ефективния лихвен процент. За текущите вземания, които се очаква да бъдат погасени в нормалните кредитни срокове, амортизираната стойност е приблизително равна на номиналната им стойност.

3.4.2. Парични средства

Паричните средства за целите на съставянето на отчета за паричния поток са паричните средства в брой и по банкови сметки на Групата и други текущи високоликвидни инвестиции, които могат да бъдат конвертирани в определена сума парични средства и подлежат на незначителни промени в стойността. За целите на отчета за паричните потоци паричните средства включват неблокираните парични средства. Представяните в отчета за паричния поток парични постъпления от клиенти и парични плащания към доставчици са брутните суми, включващи данък добавена стойност (ДДС). Паричните постъпления и плащания по револвиращи банкови кредити, овердрафти и факторинг се представят нетно.

3.4.3. Обезценка на финансови активи

Към датата на изготвяне на финансовия отчет Ръководството на Групата прави преценка дали съществуват обективни индикации за обезценка на финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели. Възможно е обезценката да не е породена от единично събитие, а да е в резултат от комбинирания ефект на множество събития.

Търговски и други вземания

Групата начислява обезценка на търговските вземания, когато са налице обективни доказателства, че Групата няма да събере всички дължими суми при настъпване на техния падеж. Като индикатори за потенциална обезценка на търговските вземания Групата счита настъпили значителни финансови затруднения на дебитора, вероятността дебиторът да встъпи в процедура по несъстоятелност или неизпълнение на договорените ангажменти от страна на контрагента. При установяване наличието на такива признаци за обезценка, загубата от обезценка се определя като разлика между преносната стойност и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент за сходни активи. Текущите вземания не се дисконтират, ако ефектът от дисконтиране е несъществен. Обезценката се начислява чрез използването на корективна сметка за обезценка, която се представя в баланса като намаление на вземанията, а разходите от обезценката се представят в отчета за приходите и разходите в статията Други разходи. Когато едно вземане е несъбираемо и за него има начислена обезценка, то се изписва срещу намаление на съответната корективна сметка. Възстановяването на загуби от обезценка на търговски вземания се отчита като намаление на статията, в която преди това е била отразена обезценката.

3.4. Финансови инструменти (продължение)**3.4.4. Търговски и други задължения**

Търговските и други задължения, възникнали в резултат на получени стоки или услуги, неklasифицирани като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбите и загубите, са представени в баланса състояние по амортизирана стойност, изчислена на база на ефективния лихвен процент. За текущите задължения, които се очаква да бъдат погасени в нормалните кредитни срокове, амортизираната стойност е приблизително равна на номиналната им стойност.

3.4.5. Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива цена, формирана от получените парични постъпления, нетно от присъщите разходи по сделката. След първоначалното им признаване, заемите се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж се отчита в печалбите и загубите за периода на ползване на заема на база метода на ефективния лихвен процент. Получените заеми, при възникването на които не са извършени разходи свързани със сделката, се отчитат по номиналната им стойност, която е равна на амортизираната им стойност. По същия начин се третира получените банкови овърдрафти, при които получателят има право многократно да усвоява или погасява заема в рамките на предварително договорения лимит.

Финансовите разходи, в това число и директните разходи по привличането на заема, се включват в печалбите и загубите по метода на ефективния лихвен процент, с изключение на транзакционните разходи по банкови овърдрафти, които се признават в печалбите и загубите на линейна база за периода, за който е договорен овърдрафтът (виж също приложение 3.11).

Заемите се класифицират като текущи задължения, освен когато Групата има безусловно право да отложи погасяването на задължението за минимум 12 месеца след края на отчетния период.

3.4.6. Факторинг

Групата осъществява сделки по прехвърляне на търговски вземания към трето лице, което е специализирано факторинг дружество (фактор). По същество сделките представляват факторинг на търговски вземания с регрес.

Групата не отписва тези финансови активи до получаване на паричните потоци от крайния клиент, тъй като не всички рискове и изгоди, свързани с търговските вземания, се прехвърлят заедно с прехвърлянето на финансовите активи. По силата на договора с фактора Групата признава и финансови задължения, свързани с таксите и комисионните. Тези задължения се признават по тяхната справедлива стойност, а поради тяхната краткосрочност, не подлежат на последваща преоценка.

При получаване на паричните потоци от страна на фактора, получените парични потоци се записват като текущо задължение. При получаване на паричните потоци, свързани с търговското вземане от фактора, търговското вземане се отписва срещу финансовото задължение към фактора.

Търговските вземания, които са предмет на договора за факторинг, се оценяват последващо по тяхната амортизирана стойност.

3.4. Финансови инструменти (продължение)

3.4.7. Основен капитал

Основният капитал на Групата е представен по историческа цена в деня на регистрирането му.

3.5. Приходи и разходи за бъдещи периоди

Като приходи и разходи за бъдещи периоди в баланса на Групата се представят приходи и разходи, които са предплатени през настоящия, но се отнасят до следващи отчетни периоди – безвъзмездни средства, получени от държавата, (виж и приложение 3.10), гаранции, застраховки, абонаменти, наеми и други.

3.6. Данък върху дохода

Данъкът върху дохода включва текущия данък върху печалбата и отсрочените данъци.

Текущият данък се определя въз основа на облагаемата (данъчна) печалба за периода като се прилага ефективната данъчна ставка съгласно данъчното законодателство към датата на финансовия отчет. Отсрочените данъци са сумите на дължимите (възстановими) данъци върху печалбата за бъдещи периоди по отношение на облагаемите (приспадащи се) временни разлики. Временните разлики са разликите между преносната стойност на един актив или пасив и неговата данъчна основа.

Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват чрез прилагането на балансовия пасивен метод. Отсрочените данъчни пасиви се изчисляват за всички облагаеми временни разлики, докато отсрочените данъчни активи за приспадащите се временни разлики се признават, само ако има вероятност за тяхното обратно проявление и ако Групата ще е в състояние в бъдеще да генерира достатъчно печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се изчисляват като се прилага предполагаемата данъчна ставка за периода, в който те ще се реализират или погасят, съгласно информацията, с която Групата разполага към момента на съставяне на финансовия отчет. Отсрочените данъци се признават в печалбите и загубите, освен в случаите, когато възникват във връзка със статия, която се отразява директно в капитала. В този случай и отсроченият данък се отчита в капитала.

Преносната стойност на отсрочените данъчни активи се преглежда към края на всеки отчетен период и се намалява, когато не е вероятно, че Групата ще може да ги възстанови.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се представят нетно, ако подлежат на единен режим на облагане.

Съгласно действащото за 2019 и 2018 година данъчно законодателство, данъчната ставка, която се прилага при изчисляване на текущите данъчни задължения на Групата е 10%. При изчислението на отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2019 година е използвана данъчна ставка 10%, приложима и през 2020 година. Съгласно изискванията на съответното данъчно законодателство за 2019 година, доходите на дъщерните дружества в чужбина се облагат, както следва: Македония – 10%; Румъния – 16%; Турция – 20%; Сърбия – 15%; Унгария – 10%.

3.7. Лизинг

Финансов лизинг е лизингов договор, който прехвърля по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху актив.

Активите, придобити чрез финансов лизинг, се признават по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Съществуващото задължение към лизингодателя се представя в баланса на Групата като задължение по финансов лизинг в размер на общата сума на наемните плащания, а разликата между стойността, по която са признати активите и общата сума на наемните плащания като финансови разходи за бъдещи периоди.

Лизинговите плащания се разпределят между главница и лихва, така че да се постигне постоянен лихвен процент върху оставащото задължение по главницата. Лихвата се отчита в печалбите и загубите.

За активите, придобити на финансов лизинг се признава разход за амортизация, като амортизационната политика на Групата по отношение на придобитите на лизинг активи не се различава от политиката за останалите амортизируеми активи, притежавани от Групата.

Лизинговите договори, при които значителна част от рисковете и изгодите се запазват от лизингодателя се класифицират като оперативен лизинг.

Разходите за наем по договори за оперативен лизинг, нетно от получените от лизингодателя стимули, се признават в печалбите и загубите на линейна база за срока на договора за лизинг.

3.8. Доходи на персонала

Планове за дефинирани вноски

Отговорността за осигуряване на пенсии по планове за дефинирани вноски в държавите, в които оперира Групата, се носи от правителствата на съответните държави. Дружествата от Групата имат задължение ежесечно да превеждат вноски по тези планове за всички заети лица в размер и върху сума, дефинирана в местните нормативни актове, като вноските се признават в отчета за доходите в момента на тяхното възникване. Съгласно всички местни законодателства водещ е принципът на начисление, а не на ефективно изплащане на трудовите възнаграждения.

Начисления за платен годишен отпуск

Съгласно законодателствата в държавите, в които Групата има учредени дъщерни дружества, неизползваният през годината полагаем платен отпуск може да бъде използван в рамките на следващи отчетни периоди. Затова към датата на баланса Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите през следващи отчетни периоди в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

Към края на всеки отчетен период Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите през следващи отчетни периоди в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3.8. Доходи на персонала (продължение)

Обезщетения при пенсиониране

Законодателните разпоредби относно обезщетенията при пенсиониране в държавите, в които оперира Групата, са различни. В част от държавите при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, Групата следва да изплати обезщетение в определен размер в зависимост от натрупаният трудовия стаж в Групата.

Предвид това, че средната възраст на служителите на повечето дъщерни дружества е далеч от възрастта за пенсиониране, и с оглед стандартното текучество на персонала, ръководството е преценило, че потенциалният ефект от разхода за обезщетения при пенсиониране, би бил изключително незначителен. С оглед на тази преценка, както и поради значителната несигурност и отдалеченост във времето, начисления за тези доходи за персонала не са отразени в настоящия консолидиран финансов отчет на Групата.

В настоящия консолидиран финансов отчет са начислени провизии само за Дружеството-майка и за едно от дъщерните дружества в България в съответствие с изискванията на Кодекса на труда на Република България, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия. Обезщетенията са размер на две brutни заплати, ако натрупаният трудов стаж е по-малък от десет години, или шест brutни заплати при натрупан трудов стаж в дружествата над десет последователни години. Освен това, при преждевременно пенсиониране поради нетрудоспособност, персоналот има право на обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от два месеца при трудов стаж минимум пет години и при условие, че не са получавани такива обезщетения през последните пет години от трудовия стаж.

Съгласно изискванията на *СС № 19 Доходи на персонала*, Групата признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват от лицензиран актюер на базата на кредитния метод на прогнозираните единици. Разходите за текущия отчетен период за текущ трудов стаж, лихвите върху задължението и актюерските печалби и загуби от корекции на база на опита и промени в актюерските предположения се признават в печалбите и загубите.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Групата признава разхода за минал трудов стаж веднага. Задължението за доходи на персонала при пенсиониране, признато в баланса, се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи.

3.9. Провизии

Провизия се признава в счетоводния баланс, когато Групата има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, има вероятност определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението.

Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Бъдещи събития, които могат да повлияят на размера на сумата, необходима за погасяване на задължението, се отразяват в размера на провизията тогава, когато има достатъчно обективни доказателства, че тези събития ще настъпят.

3.10. Правителствени дарения и правителствена помощ от държавата

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата (финансирания, правителствени дарения), представляват получена помощ от правителството, правителствени агенции и други подобни органи под формата на прехвърляне на ресурси към предприятие в замяна на бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативната му дейност. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, могат да бъдат (i) свързани с активи и (ii) свързани с приходи.

Правителствени дарения от държавата, се признават при наличие на приемлива гаранция, че: (i) предприятието ще изпълни условията, свързани с тях; и (ii) помощта ще се получи.

Правителствени дарения от държавата, свързани с активи се представят в баланса като приходи за бъдещи периоди, които се признават като приход систематично и рационално за срока на полезния живот на придобитите активи.

Получените от две дъщерни дружества правителствени дарения от държавата, са свързани с приходи, предназначени да компенсират разходи за производство на зелена енергия. Финансиранията се получават под формата преки субсидии на база произведената и продадена електроенергия, както и под формата на зелени сертификати, които се признават в печалбите и загубите за периода, в който бъдат продадени чрез официалния пазар на зелени сертификати или директно на предприятия реализиращи електрическа енергия.

Зелените сертификати се отчитат по цена на придобиване, която се определя на база на цената на официалния пазар на зелени сертификати за датата на придобиването им.

3.11. Признаване на приходи и разходи

Приходите и разходите се признават в момента на тяхното възникване, съгласно принципа на начислението, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането им се извършва при спазване на изискването за причинна и стойностна връзка между тях.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване или плащане възнаграждение, намалено със сумата на всички предоставени отстъпки.

Приходите се признават, когато сумата на прихода може да бъде надеждно измерена и е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи в резултат от сделката, както и ако са изпълнени специфичните критерии за признаване на приходите. Счита се, че сумата на прихода не е надеждно измерима, докато не са отстранени всички потенциални несигурни условия, свързани с продажбата. Преценката на Групата по отношение критериите за признаване на приходите се основава на историческия опит на Групата, като се взема предвид вида на клиента, както и вида и специфичните условия на всяка транзакция.

Приходи от продажба на стоки

Приходите от продажба на стоки се признават, когато са изпълнени следните условия:

- Значителните рискове и ползи от собствеността върху стоките са прехвърлени на купувача;
- Групата не е запазила продължаващо участие и ефективен контрол в управлението на стоките, което обикновено се свързва със собствеността върху стоките;
- Вероятно е в резултат на сделката Групата да получи икономически изгоди;
- Приходите и разходите пряко свързани със сделката могат да бъдат надеждно оценени.

3.11. Признаване на приходи и разходи (продължение)

Приходи от услуги

Когато резултатът от сделката за предоставяне на услуга може да бъде надеждно оценен, приходът се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период. Признаването на приходи в зависимост от етапа на завършеност на сделката се нарича метод на процент на завършеност, при който приходите се признават в счетоводните периоди, в които услугите са извършени. В случаите, когато резултатът от сделката не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само дотолкова, доколкото направените разходи са възстановими.

Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се начисляват като се прилага методът на ефективния лихвен процент върху неплатената главница.

Приходите от дялово участие се признават, когато се установи правото на Групата да получи този приход.

Разходи

Разходите се признават в печалбите и загубите, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периоди и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разходи по заеми

Разходите по заеми се признават в печалбите и загубите за периода, в който са възникнали и се определят въз основа на дължимата главница и приложимия ефективен лихвен процент, представляващ процентът който дисконтира очакваните парични плащания до нетната преносна стойност на финансовия пасив на база предполагаемия живот на този пасив.

Други приходи/разходи

Печалбата/(загубата) от продажбата на дълготрайните активи и се представя като други приходи/(разходи).

Компенсации от трети лица за обезценка или загуба на дълготрайните активи, се признават в печалбите и загубите, когато компенсациите станат дължими.

3.13. Оценка и управление на финансовия риск

3.13.1. Фактори на финансовия риск

В своята дейност Групата е изложена на множество финансови рискове – пазарен риск (включително валутен риск, лихвен риск и ценови риск); кредитен риск и риск на ликвидността. Групата не използва деривативни финансови инструменти за управление на финансовия риск.

3.13.2. Пазарен риск

Валутен риск

Групата извършва трансакции в чуждестранна валута, деноминирани предимно в лева и евро. Тъй като курсът на еврото е фиксиран към лева, Групата не е изложена на валутен риск за тази валута. Предвид малките обеми на трансакции в други чуждестранни валути, Групата не е изложена на значителен валутен риск (виж и приложение 20).

Лихвен риск

Тъй като Групата няма значими лихвоносни активи, приходите и оперативните ѝ парични потоци са независими от промените в пазарните нива на лихвите. Финансовите инструменти, които потенциално излагат Групата на лихвен риск, са предимно банковите заеми и договорите за финансов лизинг. Получените краткосрочни заеми са с плаващ лихвен процент базиран на EURIBOR или SOFIBOR, плюс надбавка, тези заеми потенциално излагат Групата на риск на паричния поток, докато получените дългосрочни заеми са с фиксиран лихвен процент и потенциално излагат Групата на риск на справедливата стойност.

В случай, че през 2019 година лихвените нива, по заемите с плаваща лихва, биха били с 1% по-високи/(по-ниски), при равни други условия, финансовият резултат след данъци би бил с 269 хил. лв. по-нисък/(по-висок) (2018 година: 277 хил. лв.).

Ценови риск

Групата не е изложена на ценови риск, тъй като не притежава активи, чиито цени са обвързани с цените на международните пазари.

3.13.3. Кредитен риск

Финансовите активи, които потенциално излагат Групата на кредитен риск, са предимно вземанията по продажби. Групата няма значителна концентрация на кредитен риск в определени клиенти. Основно Групата е изложена на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на Групата в тази област е насочена към осъществяване на продажби на стоки на разсрочено плащане на клиенти с подходяща кредитна репутация, базирана на оценка на кредитната история и платежоспособността на клиента, очакван обем на продажбите към клиента, репутация на клиента, референция от контрагенти на клиента и други подобни. За клиентите на разсрочено плащане са въведени кредитни лимити, в рамките на които те имат право да закупуват стоки на разсрочено заплащане. Кредитните лимити се следят текущо от търговската дирекция на Дружеството-майка.

3.13.4. Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата може да срещне затруднения при погасяване на своите финансови задължения. С цел управление на този риск ръководството поддържа оптимално ниво бързо ликвидни активи (парични средства и вземания), както и възможност за усвояване, при необходимост, на кредитна линия. Групата се стреми за изготвя прецизни прогнози на паричните потоци, което спомага за ефективното управление на ликвидния риск.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3.13. Оценка и управление на финансовия риск (продължение)

3.13.4. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са посочени финансовите задължения на Групата към края на отчетния период, класифицирани според техния договорен падеж. Посочените суми са договорените, недисконтирани парични потоци. Сумите, дължими до дванадесет месеца след края на отчетния период са представени по тяхната преносна стойност, тъй като за тях влиянието на дисконтирането е незначително.

	Над 1 година	До 1 година
31 декември 2019		
Банкови заеми (приложение 24)	6 514	21 076
Задължения по финансов лизинг (приложение 25)	235	252
Търговски и други задължения (приложение 23)	345	17 494
Общо	7 094	38 822
31 декември 2018		
Банкови заеми (приложение 24)	1 763	27 039
Задължения по финансов лизинг (приложение 25)	266	254
Търговски и други задължения (приложение 23)	422	16 953
Общо	2 451	44 246

3.14. Управление на капиталовия риск

Основната цел на Групата при управление на капиталовия риск е да поддържа нивото на собствения капитал в граници, позволяващи на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие и да осигури възвращаемост на своите акционери.

Структурата на капитала се измерва чрез използването на коефициента на задлъжнялост, който се изчислява като съотношение на нетната задлъжнялост към собствения капитал. От своя страна нетната задлъжнялост се изчислява като разлика между сумата на задълженията на Групата по договори за заеми и финансов лизинг и паричните средства. Коефициентът на задлъжнялост показва доколко дейността на Групата се финансира със собствен капитал или със заемни средства.

	31 Декември, 2019	31 Декември, 2018
Банкови заеми (приложение 24)	26 872	27 688
Задължения по финансов лизинг (приложение 25)	487	520
Парични средства (приложение 21)	(1 805)	(1 273)
Нетна задлъжнялост	25 554	26 935
Собствен капитал	41 138	40 766
Задлъжнялост (коефициент)	0.62	0.66

4. Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на приблизителни счетоводни оценки

В процеса на прилагането на възприетата счетоводна политика ръководството на Групата извършва преценки, които оказват значителен ефект върху настоящия финансов отчет. Такива преценки по дефиниция рядко са равни на фактическите резултати. В резултат от тяхната същност, те се подлагат на постоянен преглед и актуализация и обобщават историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които ръководството вярва, че са разумни при съществуващите текущи обстоятелства.

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2019 година, задължението на Групата за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 299 хил. лв. (2018: 291 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в приложение 26.

Полезен живот на дълготрайни активи

Финансовото отчитане на дълготрайните активи включва използването на приблизителни оценки за техния очакван полезен живот и преносни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Групата.

Оценка на материални запаси

При придобиването им материалните запаси се оценяват по цена на придобиване включва покупната цена, стойността на обработката и други разходи, необходими за привеждане на запасите в тяхното настоящо местоположение и състояние - транспортни, митнически и други подобни разходи.

Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната им реализуема стойност. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с очакваните разходи, необходими за завършване на продукцията и за осъществяване на продажбата. Тази оценка се извършва въз основа на най-добрата преценка на ръководството за продажната цена на материалните запаси към датата на изготвяне на финансовия отчет.

Обезценка на вземания

Разход за обезценка на търговски вземания се формира, когато са налице обективни доказателства, че Групата няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година на индивидуална база в зависимост от периода на просрочие. Всички съмнителни вземания, които не са събрани към датата на финансовия отчет и имат индикации за наличие на признаци за обезценка, се обезценяват.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на приблизителни счетоводни оценки (продължение)

Корпоративен данък

Групата е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на българската данъчна администрация, като и на данъчните администрации в страните на дъщерните дружества включени в консолидацията. Групата признава пасиви за очаквани данъчни задължения при бъдещи данъчни ревизии на база на преценка на ръководството дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателно дължимите данъци в резултат от подобни събития са различни от първоначално отчетените задължения, тези разлики ще бъдат отразени в краткосрочните задължения за корпоративен данък и ще имат ефект върху отсрочени данъци в периода, в който е направено това уточнение.

5. Приходи

	31 декември 2019	31 декември 2018
Приходи от продажба на стоки	70 422	67 305
Приходи от продажба на услуги	11 444	9 686
Приходи от продажба на продукция	8 596	7 833
Общо	90 462	84 824

Приходите от продажба на стоки са, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Кабели и проводници	45 597	44 763
Ел.апаратура и автоматизация	7 752	8 193
Осветителна техника и ел.материали	7 250	7 827
Кабелна арматура	3 845	3 235
Трансформатори, КРУ и други	3 801	1 693
ВЕИ	1 761	632
Други	416	962
Общо	70 422	67 305

Приходите от продажба на продукция включват:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Ел. табла	1 693	2 290
Изграждане на обекти, включително БКТП	1 372	2 857
Други	5 531	2 686
Общо	8 596	7 833

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. Други приходи

	31 декември 2019	31 декември 2018
Наеми	128	177
Отписани задължения	92	155
Печалба от продажба на дълготрайни активи и материали	91	2
Бонуси	70	-
Отпадъци	34	66
Излишъци на активи	15	20
Приходи от изплатени застрахователни щети	7	15
Други	42	7
Общо	479	442

7. Разходи за материали

	31 декември 2019	31 декември 2018
Материали за производство	10 072	9 948
Горива	447	502
Ел.енергия и вода	198	230
Материали за поддръжка	95	107
Материали за транспортни средства	69	90
Инвентар	59	55
Канцеларски материали и консумативи	30	21
Предпазни средства	23	28
Други	6	9
Общо	10 999	10 990

8. Разходи за външни услуги

	31 декември 2019	31 декември 2018
Външни услуги поодизпълнител и за производство	2 598	2 376
Транспортни услуги	564	403
Поддръжка и ремонт	332	404
Наеми	277	252
Такси	225	226
Застраховки	147	139
Реклама	117	75
Консултантски услуги	92	179
Съобщителни услуги	68	81
Нотариални и адвокатски	40	51
Обучение на персонала	9	16
Други	541	306
Общо	5 010	4 508

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Разходи за персонала

	31 декември 2019	31 декември 2018
Разходи за възнаграждения	6 538	5 988
Разходи за социални осигуровки	1 043	991
Разходи за начислени задължения за обезщетения на персонала при пенсиониране (приложение 26)	47	24
Общо	7 628	7 003

10. Разходи за амортизация

	31 декември 2019	31 декември 2018
Амортизации на имоти, машини и съоръжения (приложение 15)	1 684	1 822
Амортизации на нематериални активи (приложение 16)	75	138
Общо	1 759	1 960

11. Отчетна стойност на продадените стоки

	31 декември 2019	31 декември 2018
Кабели и проводници	41 662	41 030
Осветителна техника и ел.материали	6 223	6 644
Ел.апаратура и автоматизация	6 561	7 044
Трансформатори, КРУ и други	3 266	1 473
Кабелна арматура	3 002	2 520
ВЕИ	1 547	522
Други	386	759
Общо	62 647	59 992

12. Други разходи

	31 декември 2019	31 декември 2018
Отписани вземания	759	26
Командировки - страната и чужбина	247	235
Социални разходи	179	194
Разходи за данъци, такси и други подобни	175	193
Представителни разходи	69	87
Брак на материални запаси	15	17
Глоби и неустойки	5	12
Дарения	1	10
Други разходи	265	114
Общо	1 715	888

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13. Финансови приходи и разходи

	31 декември 2019	31 декември 2018
Финансови приходи		
Приходи от лихви от забавени търговски плащания	2	16
Приходи от лихви от депозити в банкови сметки	4	19
Приходи от лихви от търговски заеми	12	-
Всичко приходи от лихви	18	35
Положителни валутни разлики, нетно	-	108
Други приходи	1	12
Общо	19	155
	31 декември 2019	31 декември 2018
Финансови разходи		
Разходи за лихви по банкови заеми	759	677
Разходи за лихви по просрочени плащания	2	14
Разходи за лихви по провизии при пенсиониране (приложение 26)	4	4
Разходи за лихви по финансов лизинг	14	17
Всичко разходи за лихви	779	712
Отрицателни валутни разлики, нетно	87	-
Банкови такси, комисионни и други разходи, нетно	138	143
Общо	1 004	855

14. Данъчно облагане

Разходът за данък в печалбите и загубите включва сумата на текущите разходи за данъци върху печалбата и отсрочените разходи за данъци върху печалбата съгласно изискванията на *СС № 12 Данъци от печалбата*.

	31 декември 2019	31 декември 2018
Текущ разход за данък	128	123
Отсрочени данъци	1	(14)
Общо разход за данък	129	109

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. Данъчно облагане (продължение)

Нетните отсрочени данъчни активи възникват в резултат от данъчните ефекти върху облагаемите и намаляемите временни разлики, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Имоти, машини и съоръжения	(16)	(11)
Отсрочени данъчни пасиви, общо	(16)	(11)
Вземания и материални запаси	28	30
Провизии за пенсии	30	29
Провизии за доходи на физически лица	18	13
Задължения за компенсируеми отпуски	5	5
Отсрочени данъчни активи, общо	81	77
Отсрочени активи и пасиви, които ще се уредят нетно	65	66

Съпоставката между счетоводната печалба и разхода за данък, както и изчисленията за ефективния данъчен процент към 31 декември 2019 и 2018 година са представени в следната таблица:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Счетоводна печалба	516	162
Данък върху печалбата при приложимата данъчна ставка 10%	52	16
Данъчен ефект от постоянни разлики	12	12
Данъчен ефект от приходи от съучастия	-	-
Данъчен ефект от непризнати временни разлики в предходни периоди	(16)	-
Данъчен ефект от признати временни разлики от предходни периоди	-	-
Данъчен ефект от консолидационни корекции	(29)	45
Данъчен ефект от непризнати данъчни активи през текущия период	110	36
Общо разход за данък	129	109
Ефективна данъчна ставка	25.00%	67.28%

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Дълготрайни материални активи

	Земи	Сгради	Машини, оборудване и съоръжения	Трансп. средства	Компютри и други активи	Активи в процес на придобиване	Общо
Цена на придобиване							
Салдо към 1 януари 2018	5 945	21 377	15 111	5 260	1 558	4 177	53 428
Новопридобити активи	-	174	528	216	100	108	1 126
Отписани активи	-	-	(314)	(64)	(11)	-	(389)
Разлики от валутни преизчисления	-	(1)	(133)	1	(6)	-	(139)
Салдо към 31 декември 2018	5 945	21 550	15 192	5 413	1 641	4 285	54 026
Новопридобити активи	-	6	46	314	71	49	486
Въведени в експлоатация	71	3 183	-	-	-	-	3 254
Отписани активи	-	-	(5)	(842)	(6)	(3 254)	(4 107)
Разлики от валутни преизчисления	(16)	(6)	(88)	-	(3)	-	(113)
Салдо към 31 декември 2019	6 000	24 733	15 145	4 885	1 703	1 080	53 546
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2018	1 281	7 045	8 058	4 260	1 386	-	22 030
Разходи за амортизации	2	822	672	238	88	-	1 822
Отписана амортизация	-	-	(308)	(64)	(11)	-	(383)
Салдо към 31 декември 2018	1 283	7 867	8 422	4 434	1 463	-	23 469
Разходи за амортизации	2	704	624	244	110	-	1 684
Отписана амортизация	-	-	(5)	(842)	(6)	-	(853)
Салдо към 31 декември 2019	1 285	8 571	9 041	3 836	1 567	-	24 300
Преносна стойност							
Към 1 януари 2018	4 664	14 332	7 053	1 000	172	4 177	31 398
Към 31 декември 2018	4 662	13 683	6 770	979	178	4 285	30 557
Към 31 декември 2019	4 715	16 162	6 104	1 049	136	1 080	29 246

Придобитите активи през 2019 и 2018 година включват основно сгради, машини, оборудване и транспортни средства.

Дълготрайни материални активи с преносна стойност 20 856 хил. лв. (2018: 19 829 хил. лв.) служат за обезпечение по усвоени от Групата банкови заеми (виж също приложение 24).

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. Дълготрайни нематериални активи

	Програмни продукти	Други нематериални активи	Общо
Цена на придобиване			
Салдо към 1 януари и 2018	716	288	1 004
Новопридобити активи	180	45	225
Разлики от валутни преизчисления	-	-	-
Салдо към 31 декември 2018	896	333	1 229
Новопридобити активи	16	2	18
Разлики от валутни преизчисления	-	(3)	(3)
Салдо към 31 декември 2019	912	332	1 244
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2018	598	186	784
Разходи за амортизации	115	23	138
Салдо към 31 декември 2018	713	209	922
Разходи за амортизации	52	23	75
Салдо към 31 декември 2019	765	232	997
Преносна стойност			
Към 1 януари 2018	118	102	220
Към 31 декември 2018	183	124	307
Към 31 декември 2019	147	100	247

17. Инвестиции в дружества

Към 31 декември 2019 година Групата притежава миноритарни дялове на капитала на две български търговски дружества, както следва:

Наименование	31 декември 2019		31 декември 2018	
	хил.лв.	Дял в капитала %	хил.лв.	Дял в капитала %
Елресурс ООД	5		5	5%
Икем АД	2		2	4%
Общо	7		7	

Инвестициите в търговски дружества са представени по цена на придобиване в съответствие с изискванията за оценка на *СС № 27 Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия*, тъй като тези инвестиции не са котируеми на активен пазар и тяхната справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. Класификация на финансовите инструменти по категория

Преносните стойности на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2019 и 2018 година по категориите, определени в съответствие с *СС № 32 Финансови инструменти* са представени в таблиците по-долу:

Финансови активи:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Търговски и други вземания, нетно (приложение 20)	22 041	22 290
Парични средства (приложение 21)	1 805	1 273
Общо	23 846	23 563

Финансови пасиви:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Търговски и други задължения (приложение 23)	17 839	17 375
Заеми (приложение 24)	26 872	27 688
Задължения за финансов лизинг (приложение 25)	487	520
Общо	45 198	45 583

19. Материални запаси

	31 декември 2019	31 декември 2018
Стоки	28 501	28 707
Незавършено производство	1 509	1 636
Материали	2 857	1 820
Готова продукция	712	303
Общо	33 579	32 466

В края на 2012 година е извършен преглед на нетната реализуема стойност на стоките и готовата продукция, в резултат на което е установено превишение над цената на придобиване за определени артикули в размер на 479 хил. лв., поради което е начислена обезценка в печалбите и загубите за периода. През 2019 и 2018 година част от обезценката, в размер съответно на 8 хил. лв. и 6 хил. лв., е реинтегрирана.

Към 31 декември 2019 година материални запаси в размер на 16 745 хил. лв. (2018: 16 488 хил. лв.) са заложили като обезпечение по усвоени от Групата банкови заеми (виж също приложение 24).

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

20. Търговски и други вземания, нетно

	31 декември 2019	31 декември 2018
Търговски вземания	19 646	20 427
Доставчици по аванси	697	349
Предоставени депозити	583	563
Възстановими данъци, различни от данъците върху доходите	473	589
Вземания от свързани лица (приложение 33)	461	347
Предоставени търговски заеми и вземания по лихви	384	384
Съдебни вземания	173	182
Разходи за бъдещи периоди	56	24
Други вземания	270	220
Общо	22 743	23 085

Преносната стойност на търговските и други вземания, деноминирани в оригинална валута е, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Български лев	15 252	16 419
Евро (EUR)	2 489	464
Румънски леи (RON)	858	1 423
Македонски денар (MKD)	3 391	4 133
Долари САЩ (USD)	6	6
Турска лира (TRY)	123	147
Сръбски денар (RSD)	255	339
Британски паунд (GBR)	74	-
Унгарски форинт (HUF)	295	154
Общо	22 743	23 085

Политиката на Групата по отношение наблюдението на вземанията и индикациите за обезценка е оповестена в приложение 3.4.3. Търговски вземания, които са просрочени до 3 месеца след датата на падежа им, не се считат за необслужвани.

Към 31 декември 2019 година търговски вземания на Групата в размер на 1 674 хил. лв. (2018: 1 735 хил. лв.) служат за обезпечение на усвоени от Групата банкови заеми (виж също приложение 24).

21. Парични средства

	31 декември 2019	31 декември 2018
Парични средства в разплащателни сметки	1 149	1 100
Парични средства в брой	656	173
Общо	1 805	1 273

Към 31 декември 2019 година парични средства по банкови сметки на Групата в размер на 632 хил. лв. (2018: 108 хил. лв.) служат за обезпечение по усвоени от Групата банкови заеми (виж приложение 24).

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. Възстановими/(дължими) данъци върху печалбата

	31 декември 2019	31 декември 2018
Салдо в началото на периода	5	(90)
Начислен корпоративен данък	(128)	(123)
Прихванат корпоративен данък	12	-
Платен корпоративен данък	94	218
Салдо в края на периода, включително:	(17)	5
Възстановими данъци върху печалбата	18	12
Дължими данъци върху печалбата	(35)	(7)

23. Търговски и други задължения

	31 декември 2019	31 декември 2018
Нетекущи търговски задължения	345	422
Задължения към доставчици	15 258	15 479
Клиенти по аванси	2 208	1 389
Данъчни задължения	269	541
Задължения към персонала и осигурителни организации	771	585
Разчети по гаранции	-	47
Други	28	38
Текущи задължения, общо	18 534	18 079
Общо търговски и други задължения	18 879	18 501

Групата няма задължения към свързани лица.

24. Банкови заеми

Към 31 декември 2019 и 2018 година Групата има получени банкови заеми, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Краткосрочни заеми	20 578	26 080
Дългосрочни заеми	6 294	1 608
Общо	26 872	27 688

Всички получени от Групата краткосрочни банкови заеми са с плаващ лихвен процент и фиксирана надбавка. Лихвеният процент е обвързан с 1-месечния и 3-месечния EURIBOR и с 1-месечния SOFIBOR, поради което лихвите се актуализират текущо. Условието по банковите заеми могат да се предоговорят след изтичане на една година от отпускането им, след извършване на съответен финансов анализ от страна на банката-кредитор.

Банковите заеми, предоставени на Групата, са обезпечени с ипотека на имоти, машини и съоръжения, залог на материални запаси, търговски вземания и парични средства (виж също приложения 15, 19, 20 и 21).

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. Задължения по финансов лизинг

Към 31 декември 2019 и 2018 година Групата има задължения по сключени договори за финансов лизинг за придобиване на транспортни средства и машини.

	31 декември 2019	31 декември 2018
Задължения по финансов лизинг		
До една година	252	254
Между две и пет години	235	266
Общо	487	520

26. Задължения за обезщетения при пенсиониране

Движението на задълженията за обезщетения при пенсиониране, признати в баланса е, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Салдо в началото на периода	291	263
Разходи за текущ стаж	43	41
Разходи за лихви	4	4
Изплатени обезщетения	(43)	-
Актюерски (печалби)/загуби	4	(17)
Салдо в края на периода	299	291

Разходът за текущ стаж за годините, завършващи на 31 декември 2019 и 2018 е включен в разходите за персонала.

Задължението за обезщетение при пенсиониране към 31 декември 2019 и 2018 година включва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Обезщетения при достигане на пенсионна възраст	297	289
Обезщетения при преждевременно пенсиониране	2	2
Общо	299	291

Сумите, признати в отчета за приходите и разходите във връзка със задълженията при пенсиониране са следните:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Разходи за текущ стаж	43	41
Актюерски (печалби)/загуби	4	(17)
Разходи за заплати, общо	47	24
Разходи за лихви	4	4
Общо	51	28

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Задължения за обезщетения при пенсиониране (продължение)

Провизията е начислена при приемане на следните основни финансови предположения:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Дисконтов процент	1.5%	1.5%
Бъдещо увеличение на заплатите	1.5%	1.5%
Бъдещо увеличение на заплатите след петата година	1.5%	1.5%

Използваните демографски актюерски предположения са базирани на:

- данни за текучеството на персонала на Групата за последните три години;
- таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2016 – 2018 година.

Текучеството на персонала е, както следва:

Възраст	31 декември 2019	31 декември 2018
18 – 30 години	35%	35%
31 – 40 години	25%	25%
41 – 50 години	15%	15%
51 – 60 години	5%	5%
над 60 години	1%	1%

Съгласно условията на действащия Колективен трудов договор и съгласно Кодекса на труда на Република България, при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, персоналет има право на обезщетение при пенсиониране в размер на брутното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца или в размер на брутното трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, ако е работил в дружествата на групата общо през последните 10 години от трудовия стаж.

Планът за дефинирани доходи излага Групата на следните актюерски рискове:

Инвестиционен риск	Настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява като се използва дисконтов процент на Български държавни ценни книжа, деноминирани в лева, с матуритет до 10 години, като данните за следващите периоди са чрез интерполиране на данните.
Лихвен риск	Намаление на лихвения процент на Българските държавни ценни книжа ще увеличи задължението по плана с дефинирани доходи.
Риск, свързан с дълголетие	Настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява при отчитане на най-добрата приблизителна оценка на смъртността на наетите лица.
Риск, свързан със заплатата	Настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява като се отчитат бъдещите заплати на наетите лица по плана. Увеличението на заплатите ще повиши задължението по плана.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Задължения за обезщетения при пенсиониране (продължение)

Анализът на чувствителността, основаващ се на разумно възможните промени в съответните предположения, в края на отчетния период, докато всички останали предположения се приема, че остават непроменени, е както следва:

	Минус 1 %	Използвани предположения и резултати	Плюс 1 %
Процент на дисконтиране	0.50%	1.50%	2.50%
Размер на задължението (хил. лв.)	339	299	266
Разлика (хил. лв.)	40	-	(33)
Разлика (%)	13%	-	(11%)
Ръст на работната заплата	0.50%	1.50%	2.50%
Размер на задължението (хил. лв.)	266	299	338
Разлика (хил. лв.)	(33)	-	39
Разлика (%)	(11%)	-	13%
Вероятност за предсрочно оттегляне	1.13%	1.97%	2.97%
Размер на задължението (хил. лв.)	304	299	293
Разлика (хил. лв.)	5	-	(6)
Разлика (%)	2%	-	(2%)
Допускане за смъртност	-1 година	Таблица за смъртност	+ 1 година
Размер на задължението (хил. лв.)	302	299	296
Разлика (хил. лв.)	3	-	(3)
Разлика (%)	1%	-	(1%)

Горният анализ на чувствителността е възможно да не е представителен за действителната промяна в задължението към персонала при пенсиониране, тъй като е малко вероятно да настъпи промяна в предположенията, която да е изолирана, а някои от предположенията може да са във взаимна връзка. При горните изчисления е ползван кредитният метод на прогнозните единици, използван за определяне на задължението към персонала при пенсиониране, признато в баланса.

27. Приходи за бъдещи периоди

През 2019 и 2018 година две дъщерни дружества са получили безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с приходи, предназначени да компенсират разходи за производство на зелена енергия.

Движението на правителствените дарения е, както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Салдо в началото на периода	301	301
Получени зелени сертификати	-	-
Признати приходи от реализирани зелени сертификати	-	-
Курсови разлики	(8)	-
Салдо в края на периода	293	301

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Основен капитал

Основният капитал е представен по неговата номинална стойност съгласно съдебното решение за регистрация. Внесеният напълно основен капитал, в размер на 20,000 хил. лв. към 31 декември 2019 и 2018 година, е разпределен в 2 000 000 акции с номинална стойност от 10 лева всяка.

29. Резерви

	Законови резерви	Други резерви	Резерв от валутни преизчисления	Общо
Салдо на 1 януари 2018	2 069	7 335	(644)	8 760
Промени в собствения капитал за 2018				
Валутни преизчисления	-	-	(244)	(244)
Заделени резерви	38	2	-	40
Салдо на 31 декември 2018	2 107	7 337	(888)	8 556
Промени в собствения капитал за 2019				
Валутни преизчисления	-	-	(22)	(22)
Заделени резерви	13	-	-	13
Салдо на 31 декември 2019	2 120	7 337	(910)	8 547

Резервът от валутни преизчисления е в резултат от преизчисление на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина във валутата на представяне на Дружеството-майка.

Промените в резерва от валутните преизчисления включват:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Салдо в началото на периода	(888)	(644)
Ефект от преизчисление на нетните активи по заключителен курс към края на периода	3	(21)
Ефект от превръщане на отчета за приходите и разходите по среден валутен курс за периода, а на баланса по заключителен курс към края на периода	(25)	(223)
Салдо в края на периода	(910)	(888)

30. Малцинствено участие

	31 декември 2019	31 декември 2018
Филкаб Дистрибуции Румъния	103	275
Филкаб Солар ООД България	130	93
Филкаб Миг Сърбия	81	54
Филкаб Солар КФТ, Унгария	66	9
Общо	380	431

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. Парични потоци от оперативна дейност

	31 декември 2019	31 декември 2018
Печалба преди данъци за периода	516	162
Корекции за:		
Амортизации	1 759	1 960
Отписани вземания и задължения, нетно	-	(129)
Начислена провизия за пенсиониране	4	24
Печалба от продажба на дълготрайни активи и материали	(91)	(2)
Балансова стойност на дълготрайни активи и материали	-	6
Разходи за лихви и такси, нетно	865	768
	3 053	2 789
Промени в оборотния капитал, в т.ч.:		
Търговски и други вземания	342	(1 352)
Материални запаси	(1 113)	(3 381)
Търговски и други задължения	467	2 497
Парични потоци, получени от оперативна дейността	2 749	553

32. Дивиденди

Съгласно решение на Общото събрание на акционерите през 2018 година са разпределени дивиденди от реализираните печалби от предходни отчетни периоди в размер на 800 хил.лв., които са отразени като намаление на неразпределените печалби в отчета за промените в капитала през 2018 година.

През 2019 година не са разпределени дивиденди.

33. Сделки със свързани лица

Дъщерните дружества, които Дружеството-майка контролира и които са включени в консолидацията, са оповестени в приложение 2.2.

През 2019 и 2018 година Групата е осъществявала сделки със следните свързани лица:

Свързано лице	Вид на свързаността
Ръководство на Дружеството	Ключов управленски персонал
Обединение Филкаб - Инженеринг	Обединение между Дружеството – майка и дъщерно дружество
Обединение Филкаб - Ватстрой	Обединение между Дружеството – майка и друго дружество

Сделките със свързани лица се отнасят главно до: покупко-продажба на стоки и услуги и изплатени възнаграждения.

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
за годината, приключваща на 31 декември 2019

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Сделки със свързани лица (продължение)

Обемите на сделките, осъществени със свързани лица за 2019 и 2018 година са, както следва:

Свързани лица	31 декември 2019	31 декември 2018	31 декември 2019	31 декември 2018
	<i>Продажба на стоки и услуги</i>	<i>Продажба на стоки и услуги</i>	<i>Покупка на стоки и услуги</i>	<i>Покупка на стоки и услуги</i>
Обединение Филкаб - Инженеринг	1 159	814	1	-
Обединение Филкаб - Ватстрой	36	-	-	-

Към 31 декември 2019 и 2018 година неуредените разчети със свързани лица са, както следва:

Свързани лица	31 декември 2019	31 декември 2019	31 декември 2018	31 декември 2018
	<i>Вземания</i>	<i>Задължения</i>	<i>Вземания</i>	<i>Задължения</i>
Обединение Филкаб - Инженеринг	205	-	122	-
Обединение Филкаб - Ватстрой	43	-	-	-
Ключов персонал	213	-	225	-
	461	-	347	-

34. Събития след дата на финансовия отчет

Проявилата се в края на 2019 година епидемия от корона вирус ("COVID-19") се разпространи из целия свят. Правителствата на всички държави в света въведоха мерки за ограничаване разпространението на епидемията, включващи ограничаване на придвижването на лица и транспортни средства, забрана на публични прояви, временно преустановяване на работа на предприятия в отделни сектори на икономиката и други. В допълнение, по решение на ръководството, предприятия от различни индустрии въвеждат намалено работно време, осигуряват работа от разстояние или преустановяват работа за определен срок.

Прогнозите на Международния паричен фонд за 2020 година са за намаление на ръста на световната икономика от няколко пункта спрямо нивата от 2019 година. През 2021 година се очаква възстановяването от рецесията да приключи и да се достигнат нивата от 2019 година, като за постигане на това, всички страни следва да дадат приоритет на строга политика за ограничаване разпространението на епидемията и силна здравна система.

В България първите положителни проби бяха потвърдени на 8 март 2020 година.

Във връзка с разрастващата се пандемия от COVID-19 на 13 март 2020 година Народното събрание обяви извънредно положение върху цялата територия на Република България, считано от 13 март 2020 година до 13 април 2020 година. От същата дата в сила е и приетия от Народното събрание Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 23 март 2020 година. Със закона са приети важни социално-икономически мерки и съпътстващи законодателни промени, които да смекчат ефектите и подпомогнат бъдещо възстановяване на българската икономика. По-късно поради увеличени брой на заразените и след извънредно заседание на МС мерките бяха удължени до 13 май 2020 година. Министър-председателят и членовете на Министерския съвет проведоха чрез видеоконферентна връзка извънредно правителствено заседание. Прието беше Решение за обявяване на извънредна епидемична обстановка, считано от 14 май 2020 до 14 юни 2020 година, в следствие удължено до 30 юни 2020 година.

34. Събития след дата на финансовия отчет (продължение)

Към датата на одобрение на настоящия финансов отчет Групата продължава дейността си, като е предприело и спазва всички предписани от законодателството мерки във връзка с епидемията от COVID-19. Нарушаването на обичайната икономическа дейност в Република България в резултат на COVID-19 обаче може да повлияе неблагоприятно върху строителния и енергийния сектор, с които са свързани част от търговските операции на Групата. Към момента няма оттеглени заявки от клиенти, както и не се забелязват значителни отклонения в търговската дейност, спрямо предходни периоди. Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап за Ръководството на Групата е практически невъзможно да направи надеждна преценка и измерване на потенциалния ефект от пандемията.